KVY Neal Tiina(STM) 03.06.2020

Viite

Asia

EU:n työ- ja sosiaaliministerien epävirallinen videokokous 9.6.2020

Neuvoston puheenjohtajavaltio Kroatia on kutsunut EU:n työllisyydestä ja sosiaaliasioista vastaavat ministerit epäviralliseen videokokoukseen 9.6.2020. Suomea kokouksessa edustavat työministeri Tuula Haatainen ja pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri Thomas Blomqvist. Kokous korvaa kesäkuulta peruuntuneen TSTK-neuvoston.

Ministerit käyvät videokokouksessa keskustelun covid-19 -toipumisstrategian kansallisista ja EU-tason toimista työllisyys- ja sosiaalipolitiikan alalla. Erityisesti pohditaan tarvetta soveltaa kriisin jälkeenkin digitaalisia ja ympäristöystävällisiä työtapoja kuten etätyötä ja digityötä sekä joustavia työaikajärjestelyjä ja niihin liittyviä turvamekanismeja. Lisäksi pohditaan osaamisen kehittämistä sekä toimien suuntaamista sukupuolten tasa-arvoa ja vaikeassa työmarkkina-asemassa sekä haavoittuvassa asemassa olevien asemaa edistävällä tavalla.

Suomi korostaa hyvinvointitalouden mukaisesti sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävää jälleenrakentamista. Koronakriisistä toivuttaessa on tärkeää suunnata toimia vihreän ja digitaalisen teknologien käyttöön. Aktiivisen työvoimapolitiikan toimet sekä investoinnit erityisesti digitaaliseen osaamiseen parantavat työmarkkinoiden kohtaantoa ja auttavat laadukkaiden työpaikkojen luomisessa. Toimia suunnattaessa on otettava huomioon erityisesti henkilöt, jotka uhkaavat syrjäytyä työmarkkinoilta, kuten pitkäaikaistyöttömät. Syrjäytymisen torjumiseksi on myös tärkeää huolehtia nuorten pääsystä työmarkkinoille.

Suomi pitää tärkeänä sukupuolten tasa-arvon edistämistä, ml. vahvaa EU:n tasa-arvostrategiaa ja sen tehokasta toimeenpanoa ja korostaa haavoittuvien ryhmien tukemisen tärkeyttä covid-19 –kriisin aikana ja kriisistä toipumisessa.

Muissa asiakohdissa ministerit saavat puheenjohtajalta tiedonannon eurooppalaisen ohjausjakson maakohtaisista suosituksista, minkä lisäksi tuleva puheenjohtajamaa Saksa esittelee puheenjohtajuusohjelmansa.

Kyseessä on epävirallinen videokokous, jossa ei tehdä päätöksiä.

Asialista:

1. Toipumispaketti: kansallisen ja EU-tason toimet työllisyys- ja sosiaalipolitiikkojen vahvistamiseksi ja työmarkkinoiden joustavoittamiseksi nykyisen kriisin vaikutuksiin vastaamiseksi
   Näkemysten vaihto *s. 3-5*

2. Muut asiat
   a) 2020 maakohtaiset suositukset
      Puheenjohtajan tiedotusasia

   b) Tulevan puheenjohtajan Saksan puheenjohtajuusohjelma
      Saksan valtuuskunnan tiedotusasia *s. 6-9*

Sosiaali- ja terveysministeriö PERUSMUISTIO STM2020-00149

KVY Saarinen Noora(STM), Heinonen Liisa(TEM)

29.05.2020

JULKINEN

Asia

EU; Työllisyys- ja sosiaaliministerien epävirallinen videokokous 9.6.2020 / covid-19 -toipumisstrategia

Kokous

Työ- ja sosiaaliministerien epävirallinen videokokous 09.06.2020 - 09.06.2020

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Neuvoston puheenjohtajavaltio Kroatia on kutsunut EU:n työllisyydestä ja sosiaaliasioista vastaavat ministerit epäviralliseen videokokoukseen 9.6.2020 peruuntuneen TSTK-neuvoston sijaan. Ministerit keskustelevat covid-19 -toipumisstrategian kansallisista ja EU-tason toimista työllisyys- ja sosiaalipolitiikan alalla.

Suomen kanta

Suomi tuo kokouksessa esille mm. lomautus- ja työttömyysturvajärjestelmiin työpaikkojen säilymiseksi tehdyt tilapäiset helpotukset joita on päätetty jatkaa vuoden loppuun saakka.

Suomen lainsäädäntö sallii CODIV-19 kriisistä huolimattakin etätyön sekä joustavien työaikojen sekä lomautuksen käytön tuotannollisista ja taloudellisista syistä. Etätyön ja joustavien työaikojen ja digitaalisten ratkaisujen laajempi käyttö myös kriisin jälkeen riippuu työnantajista ja työntekijöistä. Myös julkiset toimijat voivat tukea ympäristöystävällisten ja työn ja yksityiselämän yhteensovittamista helpottavien työtapojen käyttöä erityisesti tukemalla digitaalisia palveluja sekä yritysten, työvoiman ja koko väestön digitaalista osaamista.

Kriisi on kohdellut eri ryhmiä eri tavoin ja etenkin mm. naisten ja nuorten työttömyys on kasvanut. Suomen tavoitteena on ehkäistä syrjäytymistä, edistää osallistavia työmarkkinoita sekä kehittää osaamista työssä ja mahdollisen lomautuksen tai työttömyyden aikana, ylläpitäen ja parantaen työelämässä olevien henkilöiden fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyä. Koronakriisistä toivuttaessa on tärkeää suunnata toimia uuden vihreän ja digitaalisen teknologien käyttöön. Aktiivisen työvoimapolitiikan toimet sekä investoinnit erityisesti digitaaliseen osaamiseen parantavat työmarkkinoiden kohtaantoa ja auttavat laadukkaiden työpaikkojen luomisessa. Toimia suunnattaessa on otettava huomioon erityisesti henkilöt, jotka uhkaavat syrjäytyä työmarkkinoilta, kuten

pitkäaikaistyöttömät. Syrjäytymisen torjumiseksi on myös tärkeää huolehtia nuorten sekä vastavalmistuneiden pääsystä työmarkkinoille.

Suomi pitää tärkeänä sukupuolten tasa-arvon edistämistä covid-19 –kriisin aikana ja kriisistä toipumisessa. Suomi korostaa vahvaa EU:n tasa-arvostrategiaa ja sen tehokasta toimeenpanoa, ml. sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen EU:n päätöksentekoon, sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisy ja sukupuolten palkkaerojen kaventaminen palkka-avoimuuden edistämisen kautta. Suomen strategiana on ollut kiinnittää huomioita jo poikkeustoimien vaikutusten arvioinnissa kriisin seurauksiin erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin. Heikommassa asemassa oleviin ryhmiin tullaan kiinnittämään huomiota myös kriisissä toipumisen yhteydessä. Lisäksi Suomi pitää tärkeänä lähisuhdeväkivallan ehkäisyä ja väkivallan uhrien palvelujen riittävyyttä ja saavutettavuutta poikkeusolojen ja toipumisen aikana.

Suomi korostaa hyvinvointitalous-lähestymistapaa tienä sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävälle jälleenrakentamiselle, linkittäen vahvan sosiaalisen Euroopan yhä tiiviimmin kunnianhimoiseen vihreän kehityksen ohjelmaan.

Pääasiallinen sisältö

Keskustelun aiheena on covid-19 –toipumisstrategiaan liittyen kansalliset ja EU-tason toimet työllisyys- ja sosiaalipolitiikassa.

Puheenjohtajan tausta-asiakirjan kysymykset:

1) Olisiko korona-kriisin aikana laajemmin käyttöön otettujen joustavien työjärjestelyjen, kuten etätyön, joustavan työajan ja innovatiivisten IT-teknologian käytön jatkaminen taloudellisesti ja sosiaalisesti hyödyllistä myös tulevaisuudessa?

2) Minkälaisia suunnitelmia teillä on osaamisen tason nostamiseksi ja uudelleenkouluttamiseksi ottaen huomioon COVID-19 viruksen aikauttamat muutokset työmarkkinoille sekä käynnissä olevat siirtymät digitaaliseen ja vihreään talouteen?

3) Miten ylläpidätte ja edistätte sukupuolten tasa-arvon COVID-19 kriisin yhteydessä erityisesti heikoimmassa asemassa olevat ryhmät huomioon ottaen.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Sosiaalijaosto EU25, kirjallinen menettely 1.-2.6.
Työllisyysjaosto EU29, kirjallinen menettely 1.-2.6.

EU-ministerivaliokunta, kirjallinen menettely 3.-5.6.

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta, kirjallinen menettely

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

Puheenjohtajan tausta-asiakirja

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Liisa Heinonen, TEM; liisa.heinonen@tem.fi
Noora Saarinen, STM; noora.saarinen@stm.fi
Eeva Raevaara, STM ; eeva.raevaara@stm.fi

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Työ- ja elinkeinoministeriö PERUSMUISTIO TEM2020-00250

KOY Porkka Pauliina(TEM) 29.05.2020

Asia
EU; Työ- ja sosiaaliministerien epävirallinen videokokous 9.6.2020 / Maakohtaiset suositukset 2020

Kokous
Työ- ja sosiaaliministerien epävirallinen videokokous 9.6.2020 09.06.2020

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio esitti 20.5.2020 kevätpaketissaan ehdotukset maakohtaisista suosituksista, joilla EU:n jäsenmaille annetaan talouspoliittista ohjausta koronaviruspandemian oloissa. Tänä vuonna suositusten painopisteenä ovat kiireellisimmät pandemian aiheuttamat haasteet ja kestävän kasvun käynnistäminen uudelleen.

Suosituksia on käsitelty sosiaalisen suojelun komiteassa, työllisyyskomiteassa ja talouspoliittisessa komiteassa sekä näiden yhteisistunnoissa. Koulutuskomitean jäsenet ovat osallistuneet koulutussuosituksia käsittelevään kokoukseen.

Asiakohta käsitellään neuvoston epävirallisessa videokokouksessa 9.6.2020 puheenjohtajan tiedotusasiana.

Suomen kanta

Suomi ottaa asian tiedoksi.

Pääasiallinen sisältö

Komission ehdottamat suositukset rakentuvat kahdelle tavoitteelle: lyhyellä aikavälillä pyritään lieventämään koronaviruspandemian vakavia kielteisiä sosioekonomisia seurauksia ja lyhyellä/keskipitkällä aikavälillä pääsemään kestävään ja osallistavaan kasvuun, joka helpottaa vihreään talouteen siirtymistä ja digitalisaatiota.

Vuotuisessa kestävän kasvun strategiassa komissio esitti kasvustrategiansa, joka perustuu kilpailukykyisen kestävyyden edistämiseen. Sen pohjalle voidaan rakentaa taloutta, joka toimii ihmisten ja maapallon hyväksi. Tämä on edelleen äärimmäisen tärkeää koronaviruskriisin puhkeamisen jälkeenkin. Ehdotetut suositukset kattavat neljä kilpailukykyisen kestävyyden ulottuvuutta, jotka ovat vakaus, oikeudenmukaisuus, ympäristökestävyys ja kilpailukyky. Niissä painotetaan myös erityisesti

terveydenhuoltoa. Suosituksissa näkyy myös, että komissio on sitoutunut sisällyttämään Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteet talouspolitiikan EU-ohjausjaksoon. Ne tarjoavat yhteisen kehyksen, joka kattaa kansanterveyteen liittyvät, sosiaaliset, ympäristöön liittyvät ja taloudelliset näkökohdat.

Suositukset koskevat esimerkiksi investointeja kansanterveyteen ja terveydenhuollon kantokykyyn, työpaikkojen säilyttämistä työntekijöiden palkanmaksua tukemalla, investointeja ihmisiin ja osaamiseen, yrityssektorin – erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten – tukemista sekä aggressiivisen verosuunnittelun ja rahanpesun torjumista. Elvytyksen ja investointien on kuljettava käsi kädessä, ja on uudistettava EU:n taloutta, jolla on edessään digitaalinen ja vihreä siirtymä.

Julkista taloutta koskevat maakohtaiset suositukset ovat tänä vuonna laadullisia. Niissä ei käsitellä tavallisesti sovellettavia julkista taloutta koskevia vaatimuksia. Suosituksissa otetaan huomioon yleisen poikkeuslausekkeen aktivointi ja esitetään, että jäsenmaat toteuttaisivat kaikki tarvittavat toimenpiteet pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja pandemian jälkeisen elpymisen tukemiseksi. Kun taloustilanne sallii, finanssipolitiikan tavoitteena olisi oltava maltillisella tasolla olevan julkisen talouden rahoitusaseman saavuttaminen keskipitkällä aikavälillä sekä velkakestävyyden varmistaminen samalla kun lisätään investointeja.

Komissio katsoo, että talous- ja työllisyyspolitiikan EU-ohjausjakso on keskeinen osa elvytysstrategiaa. *TSTK-sektorilla työn perustana on edelleen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari.*

Vuoden 2020 maakohtaiset suositukset Suomelle

Suomelle suositellaan vuosina 2020 ja 2021 toimia, joilla se

1. toteuttaa yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi; harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja; puuttuu terveydenhuollon henkilöstöpulaan terveydenhuoltojärjestelmän kantokyvyn parantamiseksi ja parantaa sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuutta;

2. vahvistaa toimenpiteitä, joilla tuetaan työllisyyttä, ja lujittaa aktiivista työvoimapolitiikkaa;

3. toteuttaa toimenpiteitä reaalitalouden, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten, likviditeetin lisäämiseksi; aikaistaa toteutusvalmiita julkisia investointihankkeita ja edistää yksityisiä investointeja talouden elpymisen vaalimiseksi; keskittää investoinnit vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen, erityisesti puhtaaseen ja tehokkaaseen energian tuotantoon ja käyttöön, kestävään ja tehokkaaseen infrastruktuuriin sekä tutkimukseen ja innovointiin;

4. varmistaa rahanpesun torjuntasäännöstön tuloksellisen valvonnan ja noudattamisen.

Suositukset on tänä vuonna haluttu pitää entistä yleisempinä, mikä heijastuu myös Suomen työllisyyttä koskevissa suosituksissa. Sosiaali- ja terveyshenkilöstön saatavuuden turvaaminen liittyy erityisesti Covid 19 -kriisitilanteeseen. Komissio on

ilmoittanut, että vuoden 2019 suosituksiin sisältyviin jäsenmaiden rakenteellisiin uudistuksiin palataan mahdollisesti seuraavana vuonna.

Komisiso toteaa, että Suomi on toteuttanut kriisin johdosta kattavia toimia terveydenhuoltojärjestelmänsä ja taloutensa tukemiseksi. Vaikka Suomi onkin osoittanut yleistä valmiutta selviytyä covid-19-kriisistä, terveydenhuoltojärjestelmän kantokyvyn lisääminen olisi hyödyllistä. Nykyinen järjestelmä, jossa terveyspalveluiden tarjoajia on useita, on johtanut terveydenhuoltohenkilöstön epätasaiseen alueelliseen jakautumiseen. On odotettavissa, että palvelutarjonnan hajanaisuus ja sosiaalipalveluiden ja perusterveydenhuollon palveluiden epätasavertainen saatavuus ovat ongelma kriisin jälkeenkin, erityisesti työttömien, eläkeläisten ja vammaisten keskuudessa.
Komission mukaan Covid-19- kriisistä johtuvan työttömyyden lisääntymisen vuoksi sekä lyhyen että keskipitkän aikavälin politiikkatoimet olisi suunnattava perusterveydenhuollon yhdenvertaisen saatavuuden parantamiseen. Suomen julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys on edelleen uhattuna väestön ikääntymiseen liittyvien kustannusten ennustetun kasvun vuoksi, erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Komissio katsoo, että työttömyysasteen nousu hillitsemiseksi tarvitaan vaikuttavia lyhyen ja keskipitkän aikavälin politiikkatoimia, jotka tulee suunnitella tiiviissä yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa ja joilla tulee tukea myös heikommassa asemassa olevia väestöryhmiä. Aktiivisella työvoimapolitiikalla, täydennys- ja uudelleenkoulutustoimenpiteet mukaan lukien, voitaisiin varmistaa nopea ja kestävä paluu työmarkkinoille. Uudelleenkoulutus ja täydennyskoulutus ovat avainasemassa pyrittäessä säilyttämään työvoiman työllistettävyys yhä digitaalisemmassa ja vihreämmässä taloudessa. Jotta markkinat saisivat tarvitsemaansa osaamista väestörakenteen ja teknologian muuttuessa, on tärkeää säilyttää koulutusjärjestelmän työmarkkinarelevanssi, myös varmistamalla, että korkeakoulujen aloituspaikkoja on riittävästi kunkin alan ja alueen työllisyysnäkymät huomioon ottaen. Komission mukaan on myös kiinnitettävä huomiota digitaaliseen kuiluun ja varmistettava, että muita heikommassa asemassa olevat oppijat saavat laadukasta koulutusta. Komission mukaan Suomen monimutkainen etuusjärjestelmä luo esteitä työn vastaanottamiselle.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 148 artiklan 2 kohta

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

Työllisyysjaosto & työoikeusjaosto, kirjallinen menettely 20.-22.5.2020
Sosiaalijaosto, kirjallinen menettely 20.-22.5.2020
EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 3.–5.6

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta, kirjallinen menettely 5.6.2020

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Pauliina Porkka (TEM), pauliina.porkka@tem.fi, 050 567 8403
Jere Päivinen (STM), jere.paivinen@stm.fi, 050 406 1274
Markus Seppelin (STM), markus.seppelin@stm.fi, 050 5120 674

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

LIITTEET

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi